

**Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького**
**Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької
освіти**
Кафедра початкової і спеціальної освіти

Назва освітнього компонента <i>Нормативний /вибірковий</i>	Логопедичний супровід осіб з особливими освітніми потребами <i>нормативний</i>
Ступінь освіти Бакалавр /магістр / доктор філософії Освітня програма	Магістр Спеціальна освіта. Логопедія
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2023/ 1 семестр / 1 курс
Викладач	Саєнко Юлія Олександрівна
Профайл викладача	https://inst.mdpu.org.ua/navchalno-naukovyi-institut-sotsialno-pedagogichnoyi-ta-mystetskoyi-osvity/1kafedra-pochatkovoyi-osvity/sklad-kafedry-pochatkovoyi-osvity/sayenko-yuliya-oleksandrivna/
Контактний тел.	
E-mail:	saenko.yulya@gmail.com
Сторінка освітнього компонента на сайті центру освітніх дистанційних технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=6371
Консультації	<i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б. Хмельницького.

1. Анотація до курсу

Своєчасне виявлення і корекція у дітей порушень мовлення усуває перепони у розвитку їхньої пізнавальної та комунікативної сфери. Дисципліна

«Логопедичний супровід осіб з особливими освітніми потребами» покликана систематизувати знання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня про науково-теоретичні та методичні засади планування та організації логопедичної допомоги дітям з мовленнєвими порушеннями.

2. Мета та цілі курсу

Мета дисципліни: забезпечити теоретичну і практичну готовність здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня до планування, організації і проведення ефективної логокорекційної роботи з дітьми з мовленнєвими порушеннями.

Завдання: ознайомити здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня з нормативно-правовою базою, відповідно до якої в Україні здійснюється організація логопедичної допомоги дітям з мовленнєвими порушеннями, регламентується і контролюється робота логопеда в освітніх та медичних закладах; розкрити принципи, завдання, особливості планування та організації логопедичної роботи з дітьми в різних закладах по лінії МОН, МОЗ та Міністерства соціальної політики; ознайомити з вимогами щодо організації логопедичного кабінету, ведення логопедичної документації, виконання професійних обов'язків логопеда.

3. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнім компонентом

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб дітей.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, зокрема з тяжкими порушеннями мовлення.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з порушеннями мовлення на засадах партнерства.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку в умовах інклюзивного освітнього середовища.

3. Формат курсу

Лекційні заняття, практичні заняття, індивідуальні завдання, самостійна робота (відповідно до навчального плану).

4. Результати навчання

РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з порушеннями мовлення, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей, організацію логопедичного супроводу та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
К-сть годин	16	28	76

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий\ вибірковий
2023-2024	1	Спеціальна освіта. Логопедія	1	О

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Студенти отримують додаткову інформацію з курсу за допомогою використання мультимедійного обладнання – перегляду презентацій, відеоматеріалів.

8. Політики курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% очне/дистанційне відвідування або відпрацювання всіх лекційних та практичних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX.

Високо цінується академічна доброчесність. До всіх здобувачів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення.

9. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Організація логопедичного супроводу дітей з особливими освітніми потребами	12	2	2	-	-	8
Тема 2. Організація логопедичного обстеження	12	2	2	-	-	8
Тема 3. Організація логопедичного супроводу батьків дітей з особливими освітніми потребами	12	2	2	-	-	8
Тема 4. Логопедичне консультування як складова логопедичного супроводу	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Законодавчо-правова база організації логопедичної допомоги дітям з порушеннями мовлення	16	-	4	-	-	12
Тема 6. Організація логопедичної допомоги дітям дошкільного віку в Україні	14	2	4	-	-	8
Тема 7. Організація логопедичної допомоги дітям в закладах загальної середньої освіти	14	2	4	-	-	8
Тема 8. Організація логопедичної допомоги в умовах спеціальної школи	14	2	4	-	-	8
Тема 9. Система логопедичної допомоги дітям та дорослим у закладах охорони здоров'я	14	2	4	-	-	8
Усього годин	120	16	28			76

10. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми лекції та питання, що вивчаються	Кількість годин
1	Тема 1. Організація логопедичного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. 1. Значення оволодіння правильним мовленням для формування особистості. 2. Визначення та основні завдання логопедичного супроводу. 3. Логопедична служба, організація її роботи.	2
2	Тема 2. Організація логопедичного обстеження. 1. Принципи та методи обстеження дітей з порушенням мовлення. 2. Схема логопедичного обстеження дітей із ФФНМ. 3. Схема логопедичного обстеження дітей із ЗНМ. 4. Специфіка логопедичного обстеження дітей з різними порушеннями мовлення. а) обстеження дітей з ринолалією; б) обстеження дітей із дизартрією; в) обстеження дітей із заїканням.	2
3	Тема 3. Організація логопедичного супроводу батьків дітей з особливими освітніми потребами. 1. Етико-деонтологічні аспекти організації роботи з батьками дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку. 2. Взаємодія логопеда з батьками. Принципи роботи логопеда з сім'єю. 3. Основні завдання логопедичного супроводу родини. 4. Форми роботи з батьками у логопедичній практиці	2
4	Тема 4. Логопедичне консультування як складова логопедичного супроводу. 1. Логопедичне консультування, його роль в системі логопедичного супроводу батьків. 2. Принципи логопедичного консультування. 3. Форми логопедичного консультування: діагностування та надання рекомендацій. 4. Моделі консультування: медична, діагностична, психологічна, соціальна, педагогічна. 5. Стратегії надання допомоги дітям з відхиленнями в мовленнєвому розвитку. 6. Концепції та моделі роботи логопеда, їх позитивні риси та недоліки.	2

5	<p>Тема 5. Організація логопедичної допомоги дітям дошкільного віку в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система спеціальних закладів для організації логопедичної допомоги. 2. Організація логопедичної допомоги в умовах спеціального дошкільного закладу (групи). 3. Комплектація дошкільних навчальних закладів (груп). 4. Логопедична документація дошкільного закладу. 	2
6	<p>Тема 6. Організація логопедичної допомоги дітям в закладах загальної середньої освіти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація роботи шкільного логопункту. 2. Обов'язки логопеда шкільного логопункту. 3. Документація логопеда шкільного логопункту. 	2
7	<p>Тема 7. Організація логопедичної допомоги в умовах спеціальної школи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація логопедичної служби у спеціальній школі для дітей з ТПМ. 2. Специфіка роботи логопеда у школі для дітей із порушеннями інтелекту. 3. Специфіка роботи логопеда у школі для дітей із порушеннями зору. 4. Специфіка роботи логопеда у школі для дітей із порушеннями слуху. 5. Специфіка роботи логопеда у школі для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату. 	2
8	<p>Тема 8. Система логопедичної допомоги дітям та дорослим у закладах охорони здоров'я</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація діяльності логопеда у поліклініці. 2. Обов'язки логопеда поліклініки. 3. Специфіка роботи логопеда у дитячій поліклініці. 4. Профілактична робота логопеда у дитячій поліклініці. 5. Диспансеризація дітей з вадами мовлення в умовах дитячої поліклініки. 6. Організація роботи логопеда у інших закладах охорони здоров'я: <ol style="list-style-type: none"> а) організація роботи логопеда у мовленнєвому центрі; б) робота логопеда дитячого психоневрологічного диспансеру та санаторію для дітей з порушеннями ЦНС і опорно-рухового апарату; 	2

	в) відділення реабілітації дорослих та дітей у клініках та науково-дослідних інститутах.	
Разом		16

11. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми та питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість годин
1	Тема 1. Організація логопедичного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. Логопедична служба, організація її роботи.	Усне опитування, поточне тестування	2
2.	Тема 2. Організація логопедичного обстеження. 1. Схема логопедичного обстеження дітей із ФФНМ. 2. Схема логопедичного обстеження дітей із ЗНМ. 3. Специфіка логопедичного обстеження дітей з різними порушеннями мовлення. а) обстеження дітей з ринолалією; б) обстеження дітей із дизартрією; в) обстеження дітей із заїканням.	Усне опитування, поточне тестування	2
3.	Тема 3. Організація логопедичного супроводу батьків дітей з особливими освітніми потребами. 1. Взаємодія логопеда з батьками. Принципи роботи логопеда з сім'єю. 2. Основні завдання логопедичного супроводу родини. 3. Форми роботи з батьками у логопедичній практиці	Усне опитування, поточне тестування	2
4	Тема 4. Логопедичне консультування як складова логопедичного супроводу. 1. Форми логопедичного консультування: діагностування та надання рекомендацій. 2. Моделі консультування: медична, діагностична, психологічна, соціальна, педагогічна.	Усне опитування, поточне тестування	2

	<p>3. Стратегії надання допомоги дітям з відхиленнями в мовленнєвому розвитку.</p> <p>4. Концепції та моделі роботи логопеда, їх позитивні риси та недоліки.</p>		
5	<p>Тема 5. Законодавчо-правова база організації логопедичної допомоги дітям з порушеннями мовлення.</p> <p>1. Нормативно-правові документи про дитинство.</p> <p>2. Нормативно-правові документи про освіту дітей.</p> <p>3. Нормативно-правові документи про дітей з особливими освітніми потребами.</p>	Усне опитування, поточне тестування	4
6	<p>Тема 6. Організація логопедичної допомоги дітям дошкільного віку в Україні</p> <p>1. Організація логопедичної допомоги в умовах спеціального дошкільного закладу (групи).</p> <p>2. Комплектація дошкільних навчальних закладів (груп).</p> <p>3. Логопедична документація дошкільного закладу.</p>	Усне опитування, поточне тестування	4
7	<p>Тема 7. Організація логопедичної допомоги дітям в закладах загальної середньої освіти</p> <p>1. Організація роботи шкільного логопункту.</p> <p>2. Обов'язки логопеда шкільного логопункту.</p> <p>3. Документація логопеда шкільного логопункту.</p>	Усне опитування, поточне тестування	4
8	<p>Тема 8. Організація логопедичної допомоги в умовах спеціальної школи</p> <p>1. Організація логопедичної служби у спеціальній школі для дітей з ТПМ.</p> <p>2. Специфіка роботи логопеда у школі для дітей із порушеннями інтелекту.</p> <p>3. Специфіка роботи логопеда у школі для дітей із порушеннями зору.</p> <p>4. Специфіка роботи логопеда у школі для дітей із порушеннями слуху.</p>	Усне опитування, поточне тестування	4

	5. Специфіка роботи логопеда у школі для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату.		
9	Тема 9. Система логопедичної допомоги дітям та дорослим у закладах охорони здоров'я 1. Організація діяльності логопеда у поліклініці. 2. Обов'язки логопеда поліклініки. 3. Специфіка роботи логопеда у дитячій поліклініці. 4. Профілактична робота логопеда у дитячій поліклініці. 5. Диспансеризація дітей з вадами мовлення в умовах дитячої поліклініки.		4
Всього			28

12. Теми для самостійного опрацювання

№ з/п	Теми і перелік питань що винесені на самостійне вивчення
1	Законодавчо-правова база організації логопедичної допомоги дітям з порушеннями мовлення.
2	Нормативно-правові документи про дитинство.
3	Нормативно-правові документи про освіту дітей.
4	Нормативно-правові документи про дітей з особливими освітніми потребами.
5	Організація роботи логопеда у інших закладах охорони здоров'я.
6	Організація роботи логопеда у мовленнєвому центрі.
7	Робота логопеда дитячого психоневрологічного диспансеру та санаторію для дітей з порушеннями ЦНС і опорно-рухового апарату.
8	Відділення реабілітації дорослих та дітей у клініках та науково-дослідних інститутах.

13. Система оцінювання та вимоги

В рамках даного освітнього компоненту передбачена процедура визнання результатів навчання, які здобувач вищої освіти набув шляхом неформальної освіти і демонструє для визнання у процесі опанування даної освітньої програми. Процедура визнання здійснюється згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана

В межах дисципліни передбачено перезарахування балів за тему (теми), змістові блоки дисципліни, отриманих студентом за результатами участі у різних формах (інституційних, дистанційних, дуальних) і видах (семінари, практикуми, тренінги, вебінари, майстер-класи тощо) неформальної освіти.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Інноваційні технології у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення» є сумою балів за виконання практичних завдань та підсумкового модульного контролю. Впродовж семестру студент за поточний контроль отримує – 40 балів та під час складання 2-х періодичних контрольних робіт – 60 балів.

Самостійно підготовлені теми або розв'язані окремі пізнавальні завдання, що винесені для самостійного опрацювання студентами, оцінюються як частина теми семінарського заняття.

Впродовж семестру студент за поточний контроль отримує – 40 балів та під час складання 2-х модулів – 60 балів, загалом – 100 балів.

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького»

https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view

та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» (протокол №5 від 24.10.2019 р.)

<https://drive.google.com/file/d/1BDRNtAJupqmHkldtICJTkvL-LNTIjWRX/view>.

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Робота на практичному занятті Самостійна робота Усна відповідь, тестування, виконання ситуаційних завдань та вправ	5 балів – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями

	<p>4 бали – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями</p> <p>3 бали – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причиннонаслідкових зв’язків і формулювання висновків.</p> <p>2 бали – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки</p>
Складання конспекту, тестів для поточної роботи	<p>5 балів – здобувач глибоко проробив роботу вченого, здійснив широкий аналіз зазначеної проблеми, вірно відображено ідею автора та основні моменти книги (монографії, статі), а також відобразив у рецензії власне відношення до проблеми і до роботи в цілому; склав 10 тестових завдань;</p>

	<p>4 бали – здобувач глибоко проробив роботу вченого, здійснив широкий аналіз зазначеної проблеми, вірно відображено ідею автора та основні моменти книги (монографії, статі), склав 10 тестових завдань;</p> <p>3 бали – здобувач глибоко проробив роботу вченого, здійснив широкий аналіз зазначеної проблеми, вірно відображено ідею автора та основні моменти книги (монографії, статі), але у рецензії не відображено власне відношення до проблеми і до роботи в цілому, склав менше ніж 10 тестових завдань;</p> <p>2 бали – спостерігаються суттєві помилки, студент не достатньо продемонстрував знання наукової праці вченого, не склав 10 тестових завдань</p>
Творчі завдання	<p>– 5 балів – творчі завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми,</p> <p>4 бали – творчі завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті,</p> <p>3 бали – творчі завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті,</p> <p>2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат</p>
Компетентнісно-орієнтовні завдання (презентація тощо)	<p>5 балів – презентація містить не менш ніж 15 слайдів, зміст слайдів відповідає темі лекцій, фон та текст – зручні для сприйняття, наявність схем, таблиці, смарт-об’єктів, малюнків, фото тощо;</p> <p>4 бали – презентація містить не менш ніж 12 слайдів, зміст слайдів відповідає темі лекцій, фон та текст – зручні для сприйняття, наявність схем, таблиці, смарт-об’єктів, малюнків, фото тощо;</p> <p>3 бали – презентація містить 10 і меншу кількість слайдів, текст та фон заважають сприймати інформацію, недостатня кількість демонстраційного матеріалу (таблиці, діаграми, схеми, малюнки тощо),</p> <p>2 бали – зміст презентації не відповідає темі, візуально не сприймається, плагіат.</p>

1. Система оцінювання компетенцій студентів є стимулюючою, заохочувальною, максимально об’єктивною, простою з чіткими критеріями оцінювання.

2. Національна оцінна шкала є чотириохбальною для оцінювання результатів іспитів і диференційованих заліків і двобальною для оцінювання відповідей студентів на недиференційованому заліку.

3. Основним видом контролю знань, умінь, навичок та способів їх застосування є поточний контроль для якого використовується національна оцінна шкала «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» з відповідними до неї балами, тобто числами «5», «4», «3», «2». Ці бали виставляються за кожне практичне заняття в академічний журнал.

4. Всі види діяльності на практичному (семінарському) занятті, в тому числі і за виконану самостійну роботу, оцінюються оцінками «5», «4», «3», «2», які заносяться в академічний журнал.

Самостійно підготовлені теми або розв'язані окремі пізнавальні завдання, що винесені для самостійного опрацювання студентами, оцінюються як частина теми практичного (семінарського) заняття.

На практичному занятті студент може отримати декілька оцінок за різні види діяльності за чотириохбальною шкалою від «відмінно» до «незадовільно», але в балах «5», «4», «3», «2». Бали періодичної контрольної роботи, яка може проводитись за рік або семестр чотири, два або один раз, виставляються відповідно максимум 25, 50 і 100 балів за одну контрольну.

Наприклад, періодичний контроль, який проводиться двічі в семестрі, є сумою балів (середньозважена оцінка) поточного контролю і балів за контрольну роботу за такою формулою: $S_1 = X_0 + X_1 = 4 + 18 = 22(б)$,

Де S_1 – сума балів за перший періодичний контроль, X_0 – середньозважене балів за всі теми, включаючи теми і питання винесені на самостійну роботу, що передують першому періодичному контролю; X_1 – бали першої періодичної контрольної роботи.

Студент має право на підвищення результату тільки однієї контрольної роботи протягом тижня після її написання.

Підсумкова оцінка складається із суми балів за періодичні контрольні роботи за формулою:

$$S = S_1 + S_2$$

Максимальна сума (S) дорівнює 100 балам.

Підсумковий контроль вивчення дисципліни є залік, набраних таким чином 60 і більше балів достатньо для його зарахування.

За правилом округлення це 74 бали, що відповідає національній оцінці «добре».

Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені лабораторні, практичні або семінарські заняття і не мати за них незадовільних оцінок.

Невідпрацьовані заняття є підставою для недопущення здобувача вищої освіти до підсумкового контролю як такого, що не виконав навчальний план.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Кисличенко В.А. Логопедичний супровід сім'ї як системна логопедична допомога родині, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення.

Логопедія. 2015. №6. С.24-30. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=logoped_2015_6_5

2. Логопедія : підручник. За ред. М.К.Шеремет. [вид. 3-тє, перер. та доповн.]. К.: Видавничий Дім «Слово», 2017.
3. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки : навч. посіб. [Бойчук Ю.Д., Васильєва К.І., Галій А.І., Голуб Н.М. та ін.]; за заг. ред. проф. Ю.Д.Бойчука. Харків: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2018.

Додаткова:

2. Діти з особливими потребами та організація їх навчання: наук.-метод. посіб. / А.А.Колупаєва, Л.О.Савчук. К., 2011.
3. Кисличенко В.А. Інтерактивна взаємодія логопеда з батьками у програмі логопедичного супроводу. Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки. 2020. Вип. 16 (1). С.113-121. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2020_16%281%2912
4. Конопляста С.Ю., Кисличенко В.А. Логопедичний супровід сім'ї, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення. Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2011. Вип. 17. С.105-107. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2011_17_30
5. Рібцун Ю.В. Сходінками правильного мовлення : навч.-метод. посіб. / Ю.В.Рібцун. Тернопіль, 2017.
6. Рібцун Ю.В. Я учуся розмовляти: логопедичний альбом з розвитку мовлення дошкільників 3-6 років / Ю.В. Рібцун. К, 2018.
7. Трофименко Л.І. Діагностика та корекція загального недорозвитку мовлення у дітей: навчально-методичний посібник / Л.І.Трофименко. К., 2012.
8. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс / Л.І.Трофименко. К., 2013.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua>
2. <http://www.ukrcenter.com>
3. <http://lib.meta.ua>
4. <http://ulif.org.ua/ulp/index.php>
5. http://www.ulif.org.ua/ulp/dict_all/
6. <http://www.novamova.com.ua/>
7. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
8. <http://www.ussr.to/All/tishkovets/movva.html>
9. <http://aqce.com.ua/>